

Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmä

Rakennetun ympäristön lautakunta 21.05.2025

98/11.03.02/2025

Valmistelija

Ympäristöinsinööri Aino Alatalo

Jätelain (646/2011) 32 § 1. momentin mukaan kunnan on järjestettävä kotitalouksissa ja vapaa-ajan asunnoissa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuolto. Lisäksi kunnan vastuulle kuuluu tietyin edellytyksin ne liikehuoneiston yhdyskuntajätteet, jotka kerätään kiinteistöllä yhdessä edellä tarkoitettujen jätteiden kanssa.

Jätelain 35 § 1. momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus). Jätteenkuljetuksessa on kyse julkisesta välttämättömyyspalvelusta, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla. Jätelain määrittämänä pääsääntönä on kunnan järjestämä ja kilpailuttama jätteenkuljetus (JL 36 §). Jätelakiin on jätetty kuitenkin mahdollisuus valita sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta myös kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus, mikäli jätelain määrittämät edellytykset täyttyvät (JL 37 §).

Jätelain 37 §:n mukaan kunnan on seurattava ja valvottava, että kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kaikki lain edellyttämät edellytykset täyttyy sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Huomioitavaa on kuitenkin, että kunta voi halutessaan siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen niin päätettäessä, vaikka kaikki jätelain ehdot täyttyisivätkin kiinteistön haltijan järjestämissä kuljetuksissa.

Jätelain 38 §:n mukaan kunnan on ennen 35 §:n 4 momentissa ja 37 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä tai muuttamista varattava kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta säädetään hallintolain (434/2003) 41 §:ssä.

Raahessa on tehty päätös (Tekninen lautakunta 17.4.2013 § 70), jonka mukaan käytössä on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Nyt on tarkoitus tarkastella uudelleen jätelain 37 §:n mukaisesti aiemmin tehtyä päätöstä ja tarvittaessa päätettävä asiasta uudelleen.

Jätelain muutoksen (15.7.2021/714) myötä biojätteen ja pakkausjätteiden kuljetus siirtyi kunnan järjestämäksi jätteenkuljetukseksi. Joten kunnan tulee tällä hetkellä järjestää osalle kiinteistöjä jätteenkuljetusta. Tällä hetkellä bio- ja pakkausjätteiden kuljetuksen järjestäminen on annettu Kiertokaari Oy:n, jonka osakas Raahen kaupunki on, hoidettavaksi.

Raahessa toimii neljä jätteenkuljetusyrittäjää ja jätehuoltopalveluja on tarjolla koko kunnan alueella. Nykyinen ns. kaksoiskuljetusjärjestelmä aiheuttaa sen, että samalta kiinteistöltä jätteitä voi hakea kaksi eri kuljetusyritystä. Samoin pelkästään sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta samalla kadulla voi käydä useampi kuljetusyritys tyhjentämässä vierekkäin sijaitsevien kiinteistöjen jäteastioita. Nykyinen hinnoittelu ei ole tasapuolista kaikille kuntalaisille, sillä sijainti vaikuttaa huomattavasti tyhjennyshintaan.

Kunnan järjestämän kuljetuksen osalta on nähtävissä etuja ja mahdollisuuksia, joita kiinteistön haltijan järjestämällä kuljetuksella on vaikea saavuttaa. Muun muassa asiakaspalvelun keskittäminen, syntypaikkalajittelun kokonaiskehittäminen sekä kannustinmallien ja uusien keräysmenetelmien käyttöönotto mahdollistuvat tai ovat helpommin toteutettavissa. Keräysalueiden optimoinnilla päästään myös pienempiin kasvihuonepäästöihin, koska samaa reittiä ei aja useita autoja peräkkäin. Kotitalouksien osalta saavutetaan tasapuolinen hinnoittelu ja palvelun saamisen varmuus.

Yritysten kannalta kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ratkaisevaa on hyvin toteutettu kilpailutus. Jätelaissa on määritelty mm., että kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuina siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi ja kaiken kokoisilla yrityksillä on oltava mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Sopivan kokoisen urakka-alueen ja pidemmän sopimuskauden myötä kilpailutuksessa pärjänneellä yrityksellä on paremmat mahdollisuudet investoida uudempaan kuljetuskalustoon.

Liitteet	Teknisen lautakunnan päätös 17.4.2013 § 70
Esittelijä	Tekninen johtaja Vimpari Jarkko
Päätösesitys	Raahen kaupungin jätehuoltoviranomainen kuuluttaa asian vireilläolosta 28.5. - 4.7.2025 välisen ajan kunnan internetsivuilla ja varaa kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden lausua mielipiteensä asiasta. Lisäksi lähetetään lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, kaupungin terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaisille sekä alueella toimiville jätteenkuljetusyrityksille. Lausunnot ja mielipiteet pyydetään toimittamaan jätehuoltoviranomaiselle 4.7.2025 klo 15.00 mennessä.

Päätös